

Міністерство освіти і науки України

**Модельна навчальна програма
«Лінгвістика. Мова. Мовлення. 5-6 класи»
для закладів загальної середньої освіти,
які працюють за освітньою програмою «ВІВАТ, ліцей»**

Автори: Вдовиченко Н. В., Крюченкова О. Ю.

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ МОН України від 19.06.2026 р. № 968)*

1. ВСТУП (Пояснювальна записка)

Лінгвістика – наука про мову та закономірності її функціонування й розвитку. Сучасна лінгвістика має міждисциплінарний характер і взаємодіє з точними та технічними науками, зокрема з інформатикою та цифровими технологіями, що є визначальними чинниками сучасних соціокультурних трансформацій. Розвиток ІТ-сфери значною мірою спирається на досягнення сучасної лінгвістики. На основі лінгвістичних знань функціонують мовні сервіси (пошук, автоматична перевірка, переклад, голосове введення), а природна мова дедалі більше виступає основним засобом взаємодії людини з цифровими системами. Водночас комп'ютерні інструменти застосовують у мовознавчих дослідженнях і навчальному аналізі текстів. За таких умов зростає потреба у формуванні покоління майбутнього з високим рівнем цифрової та лінгвістичної компетентностей. Інтегративний підхід до їх формування є **специфікою запропонованої програми**.

Модельна навчальна програма «Лінгвістика. Мова. Мовлення» для 5–6 класів розроблена відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту» від 16 січня 2020 року № 463-IX, Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898 і Типової освітньої програми для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19 лютого 2021 року № 235, та спрямована на інтеграцію змісту мовно-літературної й інформатичної освітніх галузей. Мовно-літературна освітня галузь у програмі реалізується через формування в учнів цілісних уявлень про мову як систему, засіб мислення й спілкування та основу створення й розуміння повідомлень. Інформатична освітня галузь представлена через осмислення мови як засобу кодування, збереження, передавання та опрацювання інформації.

Метою навчального предмета «Лінгвістика. Мова. Мовлення» є формування в учнів мовної, мовленнєвої та інформаційної компетентностей шляхом усвідомлення мови як системи знаків і одиниць, засобу мислення й спілкування, а також інструмента передавання та опрацювання інформації, зокрема цифрової.

Відповідно до мети поставлено такі **завдання**:

- сформувати початкові уявлення про мову як систему знаків і одиниць та усвідомлення її ролі як засобу мислення, спілкування й передавання інформації;

- розвинути вміння працювати з інформацією та медіатекстами: визначати основну думку, розрізняти факт і оцінку, враховувати джерело та умови подання інформації;
- ознайомити з можливостями цифрових інструментів роботи з текстом (пошук, автокорекція, переклад) та сформуванню критичне ставлення до цифрових підказок і результатів автоматичного опрацювання;
- сформуванню комунікативні вміння створення власних повідомлень і медіаповідомлень відповідно до мети, адресата й ситуації спілкування, використовуючи довідкові ресурси та засоби оформлення тексту.

Ця модельна навчальна програма:

- ґрунтується на засадах цінностей українського народу, особистісно орієнтованого, компетентнісного, аксіологічного, діяльнісного та інтегративного підходів;
- передбачає реалізацію вимог до обов'язкових результатів навчання в мовно-літературній освітній галузі;
- урахує наступність між циклами навчання;
- забезпечує розвиток ключових і предметних компетентностей учнів мовно-літературної освітньої галузі в умовах міжгалузевої інтеграції.

Зміст і діяльнісний компонент програми спрямовані на формування у здобувачів **ключових компетентностей**, визначених Державним стандартом базової середньої освіти, зокрема:

- вільного володіння державною мовою;
- інформаційно-комунікаційної компетентності (робота з інформацією, повідомленнями, медіатекстами);
- математичної компетентності та компетентностей у галузі природничих наук, техніки й технологій (розвиток системного, логічного й аналітичного мислення, а також дослідження реалізації мовних знань у цифровому середовищі, зокрема в системах пошуку і перекладу, автопідказках і автокорекції, голосових сервісах, інтерфейсах застосунків, цифрових медіа і соціальних мережах);
- культурної компетентності (усвідомлення цінності мови як культурного явища, діалогу культур);
- громадянських і соціальних компетентностей (відповідальність за мовлення, участь у комунікації);
- інноваційності (готовність використовувати мовні знання в навчальних і життєвих ситуаціях).

Структуру навчального предмета становлять три ключові складники («Очікувані результати навчання», «Зміст навчального предмета», «Види

навчальної діяльності»), концептуально об'єднані синтезом мовної та мовленнєвої змістових ліній.

Шляхи реалізації програми

Змістова лінія «Лінгвістика. Мова як система» спрямована на формування в учнів уявлень про мову як об'єкт наукового дослідження та цілісну систему взаємопов'язаних елементів.

У 5 класі учні одержують початкові знання про мову як систему, знакову природу мови, різні форми існування мови, мовні одиниці і явища (звук, слово, значення, контекст) у їхній взаємодії. Значну увагу приділено усному мовленню як об'єкту спостереження й аналізу. Зміст навчального предмета передбачає роботу з цифровими форматами повідомлень, елементами цифрового письма, електронними словниками й довідковими ресурсами, а також аналіз особливостей сприйняття й точності усних та писемних повідомлень у цифровому середовищі.

У 6 класі провідним змістовим компонентом стає вивчення форми слова та граматичного значення як складників мовної системи. Учні вчать розрізняти слово і словоформу, аналізувати узгодження форм у тексті, виявляти причини мовних помилок і неточностей, пов'язаних із браком контексту або неоднозначністю форми. Редагування коротких текстів здійснюється з опорою на контекст, довідкові ресурси та результати роботи цифрових інструментів (пошук, автокорекція, переклад), що дає змогу усвідомити роль граматичної форми у комп'ютерній обробці мовлення. Вивчення мовної норми поєднується з аналізом можливостей і обмежень цифрових засобів редагування та пошуку інформації.

Змістова лінія «Мовлення. Інформація. Медіатекст» у 5-6 класах забезпечує зв'язок мовної теорії з комунікативною практикою. На початковому етапі навчання мовлення розглядається в межах базових мовленнєвих ситуацій і простих цифрових форматів. У 6 класі відбувається перехід до аналізу мовлення як цілеспрямованої дії з урахуванням наміру мовця та умов передавання інформації. Учні працюють з навчальними та довідковими медіатекстами й створюють прості інформаційні повідомлення з урахуванням мети й адресата.

У процесі навчання в учнів формуються початкові вміння роботи з інформацією, її пошуку, інтерпретації та критичного оцінювання мовного оформлення повідомлень, що відповідає вимогам мовно-літературної та інформаційної освітньої галузей на рівні адаптаційного циклу базової середньої освіти.

Особливості організації освітнього процесу

Реалізація програми ґрунтується на діяльнісному та практико-орієнтованому підході. Основними формами роботи є спостереження, аналіз прикладів, мовні вправи, робота з короткими текстами й повідомленнями, мініпрактикуми з редагування, створення власних висловлювань і медіатекстів.

У Програмі передбачено елементи проєктної діяльності, що реалізуються через виконання учнями нескладних мінідосліджень, спрямованих на спостереження за використанням мови в інформаційних технологіях, фіксацію, узагальнення та представлення результатів. Така діяльність сприяє усвідомленню ролі мови в сучасному цифровому середовищі та розвитку дослідницьких і комунікативних умінь.

Курс у 5–6 класах має пропедевтичний характер: у доступній для адаптаційного циклу формі він закладає підґрунтя для подальшого поглиблення лінгвістичної підготовки в 7–9 класах і в старшій профільній школі та формує первинне розуміння ролі мовних знань у цифровому середовищі.

2. ОСНОВНА ЧАСТИНА

5-ий клас			
№ п/п	Очікувані результати навчання	Пропонований зміст навчального предмета	Орієнтовні види навчальної діяльності
1	<i>Учень/учениця:</i> • <i>розуміє</i>, що таке мова, лінгвістика та їхнє значення для людини і суспільства [6 МОВ 1.2.1]; • <i>наводить</i> приклади мовних технологій (пошук, клавіатурні підказки, переклад, голосовий набір) [6 МОВ 3.1.1]; • <i>бере участь</i> у парних і групових обговореннях [6 МОВ 3.2.2]; • <i>читає й аналізує</i> пізнавальні тексти про мову, добирає ключові факти [6 МОВ 2.2.2]; • <i>фіксує</i> мовні спостереження у щоденнику, складає міні-глосарій понять [6 МОВ 6.1.1]; • <i>створює</i> зв'язні письмові висловлювання (есе, замальовки) на задану тему з дотриманням логіки й мовних норм [6 МОВ 4.1.1]; • <i>презентує</i> результати колективної роботи (міні-проєкту) перед класом [6 МОВ 6.2.1].	ВСТУП <i>1 год</i> • Лінгвістика як наука про мову. Мова в житті людини та цифровому середовищі.	• Формулювання первинних уявлень про значення мови як об'єкта наукового дослідження; • мозковий штурм «Де в моєму телефоні є “лінгвістика”?»; • аналіз прикладів сучасного мовлення в цифровому просторі (повідомлення, емодзі, сленг); • інтерпретація візуальної інформації (інфографіки, схем, відео) про мову («Що таке лінгвістика», «Мова в цифровому середовищі»); • створення міні-глосарію мовознавчих термінів; • виписування прикладів мовних явищ із різних джерел (усних, письмових, цифрових); • написання творчого висловлювання («Якби мова зникла...»); • ігри зі словами (вікторини, хмари слів, кросворди, інтерактивні тести). <i>Проектна діяльність (елементи)</i> • Презентування результатів мінідослідження про використання мови в інформаційних технологіях.

МОВНА ЗМІСТОВА ЛІНІЯ			
ЛІНГВІСТИКА. МОВА ЯК СИСТЕМА			
2	<i>Учень/учениця:</i> • розуміє значення слова в позначенні світу [6 МОВ 5.1.1]; • наводить приклади використання мови в повсякденному та цифровому спілкуванні [6 МОВ 3.1.1]; • характеризує форми існування мови [6 МОВ 5.1.1]; • порівнює усне й писемне повідомлення за способом передавання інформації [6 МОВ 2.2.2]; • визначає приклади піктографічних, ідеографічних і фонографічних знаків у сучасному середовищі [6 МОВ 2.2.2]; • створює прості повідомлення з використанням різних способів фіксації інформації (слово, знак, малюнок) [6 МОВ 6.2.1].	ПРИРОДА МОВИ ТА ФОРМИ ЇЇ ІСНУВАННЯ 3 год • Мова – природний засіб спілкування і мислення. • Мова і думка. Потреба людини в називанні об'єктів і явищ навколишнього світу. • Дві форми існування мови. Виникнення письма. Піктографія, ідеографія, фонографія.	• Обговорення прикладів використання мови в різних життєвих ситуаціях (спілкування, навчання, цифрове середовище); • виконання вправ на добір назв до предметів і явищ та порівняння різних способів їх називання; • прослуховування коротких усних повідомлень та зіставлення їх з писемним варіантом того самого повідомлення; • розгляд прикладів найдавніших способів письма (піктограми, ідеограми), визначення їхнього значення; • створення піктограм до окремих слів або повідомлень; • створення короткого повідомлення в усній та писемній («Чому без письма неможливі комп'ютери й інтернет?»). <i>Проектна діяльність (елементи)</i> • Виконання навчального мініпроєкту «Як люди передавали інформацію до появи письма»; • створення постера «Шлях від малюнка до слова».
3	<i>Учень/учениця:</i> • порівнює окремі слова споріднених мов і знаходить спільні мовні ознаки [6 МОВ 5.1.1]; • групує мови за елементарними ознаками спорідненості (на прикладах) [6 МОВ 5.1.1]; • розпізнає мови в цифровому середовищі (вебсторінки, інтерфейси, онлайн-ресурси) [6 МОВ 6.1.1];	МОВИ СВІТУ 2 год • Спорідненість мов світу (елементарні уявлення). • Сучасні мови. Багатомовність як риса глобального й цифрового простору. Мови в інтернеті.	• Розгляд карти мов світу (паперової або цифрової); визначення мовного розмаїття різних регіонів; • порівняння слів споріднених мов (на елементарному рівні); виявлення спільних і відмінних ознак; • групування мов за спорідненістю на основі поданих прикладів;

	• <i>використовує</i> онлайн-перекладачі та довідкові ресурси для ознайомлення з мовами світу (під керівництвом учителя) [6 МОВ 6.1.1]; • <i>аналізує</i> приклади багатомовних цифрових повідомлень [6 МОВ 6.1.2].		• обговорення поняття багатомовність на прикладах повсякденного та цифрового спілкування; • аналіз прикладів вебсторінок або застосунків із багатомовним інтерфейсом; • використання онлайн-перекладачів для порівняння перекладу простих слів або фраз різними мовами; • виконання вправи «Упізнай мову» (за зразками слів, написів, аудіо). <i>Проектна діяльність (елементи)</i> • виконання навчального мініпроєкту «Мови, якими говорить Інтернет».
4	<i>Учень/учениця:</i> • <i>розпізнає</i> знаки та символи у повсякденному житті й цифровому середовищі [6 МОВ 5.1.1 7 ІФО 1.1.1]; • <i>наводить</i> приклади різних знакових систем (дорожні знаки, піктограми, жести, цифрові символи) [6 МОВ 3.2.2]; • <i>пояснює</i> на прикладах, як знак передає інформацію [6 МОВ 3.2.2]; • <i>встановлює</i> зв'язок між знаком, системою та значенням повідомлення [6 МОВ 3.2.2]; • <i>аналізує</i> прості випадки використання нульових знаків (пауза, пробіл, пропуск) у мовленні й тексті [6 МОВ 1.2.1]; • <i>порівнює</i> мову з іншими знаковими системами за їх функціями [6 МОВ 5.1.1].	ЗНАКИ І СИСТЕМИ В МОВІ (початкові уявлення) <i>4 год</i> • Людина у світі знаків. Мова серед інших знакових систем (жести, символи, піктограми, коди). • Що таке знак. Властивості знака. • Система та її елементи. Поняття нульового знака. • Мова як особлива знакова система.	• Аналіз прикладів знаків як носіїв інформації, обговорення їх ролі у передаванні змісту повідомлення; • порівняння різних знакових систем (мова, жести, піктограми, умовні позначення), визначення спільних і відмінних ознак; • визначення властивостей знака на конкретних прикладах; • розгляд прикладів нульових знаків, обговорення їх впливу на розуміння повідомлення; • виконання вправ на зміну смислу повідомлення шляхом додавання або вилучення знака (пробілу, символу, паузи); • групова робота зі створення переліку знакових систем, з якими учні стикаються у повсякденному та цифровому житті; • обговорення ролі мови як універсальної знакової системи у спілкуванні та сучасних інформаційних технологіях. <i>Проектна діяльність (елементи)</i>

			Виконання проєкту «Знаки в цифровому середовищі» (іконки застосунків, кнопки, символи інтерфейсів).
5	<i>Учень/учениця:</i> - розпізнає графічні елементи письма в паперових і цифрових текстах [6 МОВ 5.1.1 7 ІФО 2.1.1]; - порівнює різні способи графічного оформлення повідомлення та визначає їх вплив на зрозумілість і сприйняття [6 МОВ 5.1.1 7 ІФО 2.1.1]; - аналізує приклади цифрових повідомлень з погляду їх структури та оформлення [6 МОВ 6.1.2 7 ІФО 1.1.2]; - використовує пробіли, розділові знаки та регістр для створення зрозумілих коротких повідомлень (без формального аналізу правил) [6 МОВ 6.2.1 7 ІФО 2.1.1]; - добирає доцільні графічні елементи (скорочення, емодзі, хештеги) відповідно до мети й ситуації спілкування [6 МОВ 3.1.1 7 ІФО 2.1.1]; - створює прості цифрові повідомлення з урахуванням їх структури (заголовки, текст, позначки) [7 ІФО 2.2.2.]	ГРАФІКА І ПИСЬМО В ЦИФРОВОМУ СВІТІ 4 год - Алфавіт і письмо як технологія збереження і передавання знань. - Графічне оформлення тексту: шрифти, регістр, символи; роль пробілу й розділових знаків у передаванні смислу. - Скорочення, хештеги, емодзі як елементи цифрового письма. - Структура цифрового повідомлення (заголовок/текст/позначки/посилання).	- Проведення вступної мотиваційної бесіди «Чи може інформація зберігатися без письма?»; - спостереження за різними способами письмового подання інформації (книга, зошит, вебсторінка, повідомлення в месенджері); - аналіз прикладів письма як технології збереження й передавання знань; обговорення ролі алфавіту в розвитку культури та науки; - розгляд зразків текстів, оформлених різними шрифтами; порівняння їх впливу на сприйняття змісту; - виконання практичних вправ на розрізнення регістру, символів і спеціальних знаків у цифровому тексті; - аналіз прикладів текстів із порушеним уживанням пробілів і розділових знаків; визначення впливу таких порушень на розуміння повідомлення; - виконання вправ на відновлення смислу тексту шляхом правильного розміщення пробілів і розділових знаків (без формулювання правил); - порівняння одного й того самого повідомлення, оформленого з використанням і без використання емодзі та хештегів; обговорення доцільності їх застосування в різних комунікативних ситуаціях; - аналіз структури цифрових повідомлень (заголовок, основна частина, позначки); визначення функції кожного елемента;

			• редагування простих цифрових повідомлень з метою підвищення їх зрозумілості та читабельності; • групова робота з аналізу зразків повідомлень різного типу (оголошення, повідомлення, коментар); • створення інфографіки або схеми «Структура цифрового повідомлення». <i>Проектна діяльність (елементи)</i> • Виконання навчального мініпроєкту «Письмо як технологія збереження знань» (добір прикладів, узагальнення результатів); • створення постера «Як виглядало б цифрове спілкування без письма?»
6	<i>Учень/учениця:</i> • <i>розрізняє</i> звук/букву/склад, розуміє наголос як важливий сигнал [6 МОВ 5.1.1]; • <i>визначає</i> склад, наголос та інтонаційне оформлення слова або речення в усному мовленні (на практичному рівні) [6 МОВ 5.1.1] ; • <i>аналізує</i> прості приклади помилок сприйняття усного мовлення та пояснює їх причини [6 МОВ 3.1.2]; • <i>порівнює</i> ситуації «що сказано» і «що зрозуміли», робить елементарні висновки [6 МОВ 3.2.2]; • <i>користується</i> цифровими інструментами розпізнавання мовлення (диктування коротких фраз) та визначає розбіжності між вимовленим і розпізнаним текстом [7 ІФО 3.1.1];	ЗВУКИ І БУКВИ. ОСНОВИ ФОНЕТИКИ 3 год • Звук і буква. Склад. Наголос. Інтонація. • Чинники неточного сприйняття усного повідомлення (темп, паузи, шум). • Усне повідомлення і його точність: «що сказано» / «що зрозуміли»; вступ до поняття розпізнавання мовлення (на прикладі голосових повідомлень і диктування).	• Виконання вправ на розрізнення звуків мовлення і букв на прикладах слів та коротких фраз; • слухання коротких усних повідомлень з різним темпом і різною інтонацією, визначення, як змінюється їх сприйняття; • експеримент із голосовим набором: диктування 5–7 фраз із різною інтонацією; • порівняння людського усного повідомлення і його автоматичного розпізнавання (на прикладі голосового введення), обговорення помилок; • виконання навчальних вправ з елементами гри на розпізнавання наголосу та інтонаційного оформлення усного мовлення.

	• <i>пояснює</i>, чому голосові сервіси помиляються (шум, темп, омонімія, наголос) [7 ІФО 3.1.1].		
7	<i>Учень/учениця:</i> • <i>визначає</i> лексичне значення слова за контекстом [6 МОВ 5.1.1]; • <i>розрізняє</i> однозначні та багатозначні слова на поданих прикладах [6 МОВ 5.1.1]; • <i>добирає</i> контекст, у якому розкривається потрібне значення багатозначного слова [6 МОВ 5.1.2]; • <i>добирає</i> синоніми й антоніми до слів з метою уточнення або зміни смислу висловлювання [6 МОВ 5.1.2]; • <i>порівнює</i> окремі слова в різних мовах (на елементарному рівні) [6 МОВ 5.1.1]; • <i>користується</i> електронними словниками та довідковими ресурсами для з'ясування значення слова [7 ІФО 2.2.1]; • <i>формулює</i> пошукові запити, добирає ключові слова [7 ІФО 1.1.2]; • <i>аналізує</i> приклади автоматичного перекладу простих слів або фраз і визначає роль контексту [7 ІФО 2.2.1].	ЛЕКСИКА: СЛОВО, ЗНАЧЕННЯ, КОНТЕКСТ <i>6 год</i> • Лексичне значення слова. Слово як носій знання. • Однозначні та багатозначні слова (на прикладах). • Контекст як умова розуміння значення слова (у мовленні, пошуку та автоперекладі). • Синонімія й антонімія як засоби точності думки. • Слова в різних мовах (елементарні порівняння). • Електронні словники та довідкові ресурси. Ключові слова як основа пошуку інформації.	• Виконання вправ на визначення лексичного значення слова в поданих реченнях; • порівняння значень одного слова в різних ситуаціях мовлення; • порівняння значення слова в мовленні людини та в результатах автоматичного перекладу; • добір синонімів і антонімів до слів; обговорення, як змінюється зміст висловлювання; • порівняння слів різних мов (числівники, назви родинних понять), пошук спільних і відмінних ознак; • робота з електронними словниками та довідковими ресурсами; • виконання вправ на добір ключових слів до коротких текстів; • формулювання простих пошукових запитів; аналіз отриманих результатів. <i>Проектна діяльність (елементи)</i> • Виконання навчального мініпроєкту «Як контекст змінює значення слова»; • створення мінісловника теми (5–7 слів) із поясненням значень і прикладів уживання.
МОВЛЕННЄВА ЗМІСТОВА ЛІНІЯ			
МОВЛЕННЯ. ІНФОРМАЦІЯ. МЕДІАТЕКСТ			
1	<i>Учень/учениця:</i> • <i>розпізнає</i> основні мовленнєві ситуації повсякденного спілкування [6 МОВ 3.1.1]; • <i>добирає</i> мовні засоби відповідно до ситуації та адресата [6 МОВ 3.1.2];	МОВЛЕННЯ <i>3 год</i> • Мовлення як спосіб спілкування людей. Мовець і слухач. Мета мовлення.	• Обговорення ситуацій спілкування з визначенням ролей мовця і слухача та мети висловлювання; • аналіз прикладів мовленнєвих ситуацій (вітання, прохання, подяка, вибачення);

	• <i>створює</i> короткі усні та писемні повідомлення для конкретної комунікативної мети [6 МОВ 3.1.1.-4.1.1]; • <i>дотримується</i> елементарних норм мовленнєвої ввічливості у спілкуванні, зокрема в цифровому середовищі [6 МОВ 3.1.2].	• Мовленнєві ситуації повсякденного спілкування: вітання і прощання; подяка і вибачення; прохання і відповідь на прохання; запрошення і реакція на нього. • Коротке повідомлення (SMS, чат): зрозумілість і доречність висловлювання.	• рольові ігри з моделюванням мовленнєвих ситуацій; • написання коротких повідомлень (SMS, чат) з урахуванням адресата і мети спілкування; • обговорення прикладів зрозумілих і незрозумілих повідомлень; виправлення неточностей.
2	<i>Учень/учениця:</i> • <i>визначає</i> основну думку простого повідомлення [6 МОВ 2.2.2]; • <i>розрізняє</i> повні та неповні повідомлення [6 МОВ 1.1.1]; <i>оцінює</i> достатність і точність поданих відомостей у простих повідомленнях [6 МОВ 1.2.1]; • <i>аналізує</i> приклади повідомлень у цифровому середовищі (оголошення, інструкції) [7 ІФО 1.1.2]; • <i>робить</i> висновки про те, як нестача або надлишок інформації впливає на розуміння змісту [6 МОВ 6.1.2].	ІНФОРМАЦІЯ 3 год • Інформація навколо нас. Повідомлення в повсякденному житті. • Що означає «зрозуміти повідомлення». Основна думка. Інформація в цифровому середовищі (повідомлення, оголошення, інструкції): достатність і точність поданих відомостей.	• Обговорення прикладів повідомлень з повсякденного життя (усних, писемних, цифрових); • аналіз коротких повідомлень з метою визначення їх змісту та основної думки; • виконання вправ на встановлення відповідності між повідомленням і його основною думкою («Чого бракує в повідомленні?», «Що зайве?»); • робота з прикладами цифрових повідомлень (оголошення, інструкції): визначення, чи достатньо подано інформації для розуміння; • створення коротких інформаційних повідомлень з урахуванням достатності й точності поданих даних.
3	<i>Учень/учениця:</i> • <i>визначає</i> мету простого медіаповідомлення та його адресата [6 МОВ 6.1.1]; • <i>пояснює</i>, як поєднання тексту, зображення і звуку впливає на розуміння змісту [6 МОВ 6.1.1]; • <i>розрізняє</i> короткі цифрові формати (допис, коментар, повідомлення) [6 МОВ 6.2.1]; • <i>аналізує</i> прості медіаповідомлення з погляду зрозумілості й доречності [6 МОВ 6.1.1];	МЕДІАТЕКСТ 3 год • Медіаповідомлення у цифровому середовищі. Поєднання тексту, зображення і звуку в повідомленні. • Короткі цифрові формати: допис, коментар, повідомлення.	• Аналіз медіаповідомлень з визначенням їх основних складників (текст, зображення, звук); • виконання вправ на встановлення відповідності між метою повідомлення та формою його подання; • порівняння медіаповідомлень із різною кількістю компонентів; обговорення, як це впливає на сприйняття змісту; • робота з короткими цифровими форматами: аналіз дописів, коментарів, повідомлень (без використання персональних даних).

	<i>створює</i> елементарні медіаповідомлення з урахуванням мети спілкування [6 МОВ 6.2.1].		
4	<i>Учень/учениця:</i> • <i>визначає</i> мету повідомлення та адресата спілкування [6 МОВ 1.1.1]; • <i>аналізує</i> прості повідомлення з погляду їх зрозумілості, достатності та доречності [6 МОВ 2.1.1]; • <i>застосовує</i> набуті знання і вміння у практичних мовленнєвих ситуаціях [6 МОВ 5.1.2]; • <i>створює</i> просте медіаповідомлення з урахуванням мети й адресата [6 МОВ 6.2.1]; • <i>добирає</i> мовні засоби відповідно до ситуації спілкування [6 МОВ 5.1.2].	ПОВТОРЕННЯ І СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ВИВЧЕНОГО 2 год • Мовлення – інформація – медіаповідомлення (узагальнення, вправи на розпізнавання). • Створення медіаповідомлення (текст + зображення/позначки) відповідно до мети й адресата.	• Виконання вправ на розпізнавання складників повідомлення: мовлення, інформація, форма подання; • аналіз прикладів повідомлень (усних, писемних, цифрових) з визначенням мети та адресата; • виконання вправ на встановлення відповідності між повідомленням і ситуацією спілкування; • практична робота зі створення простого медіаповідомлення (текст + зображення / позначки) відповідно до заданої мети та адресата; • обговорення створених повідомлень за визначеними критеріями (зрозумілість, доречність, відповідність меті).

6-ий клас			
№ п/п	Очікувані результати навчання	Пропонований зміст навчального предмету	Орієнтовні види навчальної діяльності
1	<i>Учень/учениця:</i> • <i>пояснює</i> на прикладах, як граматична форма слова передає значення [6 МОВ 5.1.1]; • <i>наводить</i> приклади цифрових інструментів роботи з текстом (пошук, автокорекція,	ВСТУП 1 год • Мова, граматики і цифрові інструменти. Граматична форма слова як носій значення (на прикладах). Пошук, автокорекція,	• Визначення ролі граматичної форми в точності повідомлення (обговорення на прикладах); • аналіз прикладів роботи автопідказок/автозаміни у коротких повідомленнях (виявлення зміни смислу);

	переклад) і визначає їх призначення [7 ІФО 2.1.1]; • <i>встановлює</i>, що для коректної роботи цифрових інструментів важливі саме форми слів і контекст [7 ІФО 1.1.2]; • <i>розпізнає</i> початкові випадки неоднозначності форми слова [6 МОВ 5.1.1].	переклад як робота з формами слів (лінгвістичне пояснення).	• порівняння результатів пошуку за різними формами одного слова (спостереження відмінностей); • розпізнавання прикладів неоднозначних форм (на поданому матеріалі) та обговорення причин неоднозначності; • формулювання висновків про потребу людської перевірки цифрових підказок.
МОВНА ЗМІСТОВА ЛІНІЯ			
ЛІНГВІСТИКА. МОВА ЯК СИСТЕМА			
2	<i>Учень/учениця:</i> • <i>розрізняє</i> слово і словоформу в поданих мовних прикладах [6 МОВ 5.1.1]; • <i>визначає</i> роль контексту у виборі граматичної форми слова [6 МОВ 5.1.2]; • <i>аналізує</i> лексичне й граматичне значення слова в простих текстах [6 МОВ 5.1.1]; • <i>співвідносить</i> початкову (словникову) форму слова з його формами в тексті [7 ІФО 2.1.1]; • <i>групує</i> форми одного слова як елементарну систему [6 МОВ 5.2.1]; • <i>розрізняє</i> словозміну і словотвір на поданих прикладах [6 МОВ 5.1.1]; • <i>аналізує</i> найпростіші словотвірні моделі (префіксальні, суфіксальні) у прозорих випадках [6 МОВ 5.1.1]; • <i>редагує</i> короткі тексти з урахуванням граматичних форм і контексту [6 МОВ 4.2.1]; • <i>аналізує</i> типові помилки автозаміни та перекладу, пов'язані з неоднозначністю форми слова і браком контексту [6 МОВ 4.2.1];	СЛОВО І ЙОГО ФОРМА 8 год • Слово в мові й у тексті: слово та словоформа. • Лексичне й граматичне значення. • Основа і закінчення: незмінне і змінне в слові (початково). • Початкова (словникова) форма. Подання слів у словниках і електронному пошуку (ознайомлення). • Форми слова як система («набір форм»). Узгодження форм у зв'язному тексті (<i>на прикладах автоматичної перевірки й перекладу</i>). • Словозміна і Словотвір. Розмежування форми слова і нового слова (початково). • Граматичні «пастки» у тексті: омонімія форм, двозначність, порушення узгодження. Типові	• Аналіз мовних прикладів зіставлення слова і словоформи в тексті; • виконання вправ на визначення лексичного й граматичного значення слова; • робота з друкованими й електронними словниками для встановлення початкової форми слова; • групування словоформ одного слова як «набору форм»; • виконання вправ на розрізнення словозміни і словотвору; • встановлення причин граматичної «пастки» (форма слова, пропуск слова, порядок слів); • виявлення омонімії форм, двозначності та порушення узгодження; • редагування коротких текстів для усунення двозначності (інформаційна замітка, опис, довідковий або пояснювальний текст); • зіставлення власного редагування з рекомендаціями цифрових підказок. <i>Проектна діяльність (елементи)</i> Виконання мініпрактичного завдання «Як контекст змінює форму слова в тексті» з коротким представленням результатів.

	• <i>пояснює</i> причини типових помилок цифрових підказок, пов'язаних із формою слова та узгодженням [6 МОВ 4.1.1].	помилки автозаміни та перекладу (на прикладах). • Мініпрактикум «Граматика в реальних текстах»: редагування коротких фрагментів текстів з фокусом на іменниках, прикметниках, числівниках.	
3	<i>Учень/учениця:</i> • <i>визначає</i> граматичні значення слова в зв'язному тексті та коротких повідомленнях [6 МОВ 5.1.1]; • <i>аналізує</i> вибір форм однини і множини та виявляє смислові відтінки значення числа в тексті [6 МОВ 5.1.1]; • <i>розпізнає</i> типові й складні випадки визначення роду (іншомовні слова, аббревіатури, назви) [6 МОВ 5.1.1]; • <i>аналізує</i> значення відмінкових форм і виявляє вплив їх неправильного вибору на смисл повідомлення [6 МОВ 5.2.1]; • <i>виявляє</i> порушення узгодження, зокрема після автоматичного виправлення окремих слів [6 МОВ 5.2.1]; • <i>аналізує</i> поєднання прийменника з формою слова та пояснює зміну значення в разі помилкового вибору [6 МОВ 5.2.1]; • <i>редагує</i> числівникові конструкції з урахуванням граматичної точності [6 МОВ 4.2.1]; • <i>застосовує</i> набуті вміння для підвищення точності й зрозумілості власних письмових повідомлень [6 МОВ 4.2.2].	ГРАМАТИЧНІ ЗНАЧЕННЯ У ФОРМІ СЛОВА 7 год • Граматичні значення слова (початкові уявлення): число, рід, відмінок; розпізнавання у зв'язному тексті. • Значення числа у формі слова. Однина і множина; смислові відтінки (збірність, узагальнення) у тексті; труднощі вибору форми в автоматично відредагованих повідомленнях. • Значення роду у формі слова. Рід як чинник узгодження; типові й складні випадки (іншомовні слова, аббревіатури, назви); коливання у виборі форми в перекладі та цифрових підказках. • Значення відмінка у формі слова (основи). Відмінок як показник ролі слова в реченні; вплив неправильного вибору форми на смисл повідомлення (на прикладі інструкції або оголошення).	• Аналіз мовних прикладів із розпізнаванням граматичних значень слова (число, рід, відмінок) у тексті та коротких повідомленнях; • виконання вправ на вибір і зіставлення граматичних форм з урахуванням контексту (однина/множина; смислові відтінки); • опрацювання узгодження іменника й прикметника у словосполученні та реченні; виявлення і виправлення порушень узгодження; • розгляд і коментування складних випадків визначення роду (іншомовні слова, аббревіатури, власні назви); • аналіз відмінкових форм як ознак ролі слова в реченні; перефразування речень зі зміною відмінка і фіксацією зміни змісту; • опрацювання прийменниково-відмінкових конструкцій на матеріалі інструкцій/оголошень; • аналіз і редагування числівникових конструкцій у практичних текстах: дати, час, кількість, міра, добір граматично точного формулювання; • зіставлення власного редагування з рекомендаціями автопідказок / автозаміни / перекладу на 3–5 прикладах, фіксація розбіжностей у мінітаблиці; • редагування текстів навчально-інформаційного характеру (на вибір: інформаційна замітка, опис,

		• Узгодження форм слів у словосполученні та реченні (на матеріалі іменника й прикметника); типові порушення узгодження після автоматичного виправлення окремих слів. • Прийменник і форма слова як смислова конструкція. Зміна значення через невдалий вибір прийменника або форми слова в перекладі. • Числівникові конструкції у тексті (оглядово). Типові труднощі узгодження числівникових форм під час редагування та перекладу.	довідковий або пояснювальний текст) обсягом 70–100 слів із фокусом на нормативному вживанні іменників, прикметників і числівників у структурі зв'язного висловлення; • формулювання коротких усних і письмових висновків; узагальнення спостережень у вигляді таблиці/схеми.
4	<i>Учень/учениця:</i> • <i>розрізняє</i> норму, варіант і помилку в поданих мовних прикладах [6 МОВ 5.2.1.2]; • <i>користується</i> довідковими ресурсами (словник, правописний довідник) для перевірки слова/форми [6 МОВ 6.1.1]; • <i>оцінює</i> доречність цифрових підказок під час редагування тексту та обирає мовне рішення з урахуванням контексту [7 ІФО 2.2.1]; • <i>виявляє</i> й виправляє орфографічні та графічні помилки, що впливають на читабельність і точність (пробіл, дефіс, велика/мала літера) [6 МОВ 4.2.1]; • <i>виявляє</i> типові помилки автокорекції й автоматичного перекладу, пов'язані з	МОВНА НОРМА І ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ РЕДАГУВАННЯ 4 год • Норма, варіант, помилка: перевірка слова/форми за довідником; оцінювання цифрових підказок. • Граматика і культура письма в цифровому тексті: орфографія, пробіл/дефіс/велика літера як чинники читабельності й точності. • Переклад, пошук, автокорекція: граматична форма і контекст як умова точності. • Практика	• Аналіз прикладів «норма – варіант – помилка» з коротким коментуванням вибору; • робота з електронними довідковими ресурсами для перевірки слова/форми; • порівняння текстів із різним оформленням (пробіл/дефіс/велика літера) та визначення впливу на читабельність; • виконання вправ на відновлення коректного написання в коротких фразах і заголовках; • порівняння власного редагування з рекомендаціями цифрових підказок; • аналіз прикладів автокорекції та автоматичного перекладу з виявленням помилок, зумовлених браком контексту; • виконання мініпрактикуму «Точність у цифровому тексті»: редагування коротких текстів. <i>Проектна діяльність (елементи):</i>

	неоднозначністю форми й браком контексту [7 ІФО 3.1.2]; • <i>редагує</i> короткі цифрові тексти (повідомлення, оголошення, інструкції), підвищуючи їхню точність і зрозумілість [7 ІФО 3.1.2].	редагування цифрового тексту з урахуванням обмежень автоматичних інструментів.	• Укладання мініпам'ятки «Як критично користуватися цифровими підказками під час редагування тексту» (5–7 правил).
5	<i>Учень/учениця:</i> • <i>аналізує</i> приклади змін граматичних форм в історії мови (на поданому матеріалі) [6 МОВ 5.1.1]; • <i>порівнює</i> історичні й сучасні варіанти слів та форм (оглядово) [6 МОВ 5.1.1]; • <i>встановлює</i> зв'язок між змінами в суспільстві, розвитком технологій і змінами в слові [6 МОВ 5.1.1]; • <i>визначає</i> роль словників і цифрових ресурсів у фіксації мовних змін [6 МОВ 6.1.1]; • <i>узагальнює</i> спостереження про слово як одиницю мови, що змінюється в часі [6 МОВ 6.1.1]; • <i>застосовує</i> набуті знання для пояснення сучасних мовних явищ [6 МОВ 6.2.1].	СЛОВО В ІСТОРІЇ МОВИ. ПІДСУМОК 3 год • Зміни форм і норми в історії мови (оглядово). • Поява нових слів і закріплення в словниках/цифрових ресурсах. • Підсумкове узагальнення: форма слова як носій значення в мовленні та цифровому середовищі.	• Мотиваційна бесіда («Чи змінюється слово з часом?») з опорою на приклади з повсякденного мовлення; • аналіз 3–5 прикладів змін мовної норми на елементарному рівні (наголос, форма слова, написання); • порівняння подання одного слова в паперовому словнику та електронному ресурсі (заголовкове слово, позначки, приклади); • виконання вправи «Старе – нове – варіант»: визначення, що зникає, що закріплюється, що є варіантом; • узагальнення у формі схеми або таблиці «Слово: форма – значення – норма – контекст».
МОВЛЕННЄВА ЗМІСТОВА ЛІНІЯ			
МОВЛЕННЯ. ІНФОРМАЦІЯ. МЕДІАТЕКСТ			
1	<i>Учень/учениця:</i> • <i>визначає</i> намір мовця у простих мовленнєвих ситуаціях [6 МОВ 3.1.2]; • <i>добирає</i> мовні засоби відповідно до мети спілкування та адресата [6 МОВ 3.1.2]; • <i>розпізнає</i> мовні засоби вираження згоди та відмови [6 МОВ 5.1.1];	МОВЛЕННЯ ЯК ДІЯ 3 год • Мовлення як дія. Намір мовця у спілкуванні. • Способи вираження наміру мовця у висловлюванні (запит, ствердження, спонування). • Мовні засоби вираження згоди й відмови. Доречність мовлення.	• Аналіз прикладів висловлювань з однаковою темою, але різним наміром мовця; • виконання вправ на визначення наміру мовця в поданих висловлюваннях; • порівняння способів мовного вираження одного й того самого наміру; • перетворення висловлювань із зміною мовленнєвого наміру (повідомити → пояснити; запропонувати → відмовити);

	оцінює доречність мовлення в повсякденному й цифровому спілкуванні [6 МОВ 3.1.2].		- моделювання мовленнєвих ситуацій із вибором доречної мовленнєвої дії; - обговорення прикладів доречного й недоречного мовлення в повсякденному та цифровому середовищі.
2	<i>Учень/учениця:</i> - розпізнає фактичні та оцінні висловлювання у простих текстах [6 МОВ 1.1.1]; - називає основні типи джерел інформації (особисті, друковані, цифрові) [6 МОВ 6.1.1]; - пояснює, чому інформація з різних джерел може відрізнятися [6 МОВ 6.1.1]; - розуміє значення контексту для правильного сприйняття повідомлення [6 МОВ 5.1.2]; - визначає, як обставини спілкування впливають на зміст і тлумачення повідомлення [6 МОВ 6.1.2]; - аналізує прості повідомлення з урахуванням джерела та контексту [6 МОВ 2.3.1].	ІНФОРМАЦІЯ 3 год - Факт і оцінка в повідомленні (на прикладах). - Джерела інформації: особисті, друковані, цифрові. - Контекст повідомлення: чому важливо знати обставини.	- Проведення мотиваційної бесіди «Чи завжди повідомлення є об'єктивним?» - аналіз коротких повідомлень з метою розрізнення фактичної інформації та оціночних висловлювань; - виконання вправ на визначення фактів і оцінок у поданих прикладах; - порівняння повідомлень про одну подію з різних джерел (особистого, друкованого, цифрового); - робота з прикладами повідомлень без контексту та з контекстом, визначення відмінностей у сприйнятті; - створення коротких повідомлень з чітким розмежуванням фактів і оцінок; - груповою роботою над аналізом інформаційних прикладів із визначенням джерела та контексту.
3	<i>Учень/учениця:</i> - розуміє роль заголовка у визначенні теми та змісту повідомлення [6 МОВ 6.1.1]; - визначає основну думку навчального або довідкового тексту [6 МОВ 2.2.2]; - пояснює, як структура тексту впливає на його сприйняття та розуміння [6 МОВ 2.2.3]; - співвідносить текстову й візуальну інформацію в медіа повідомленні [6 МОВ 6.1.1];	МЕДІАТЕКСТ 3 год - Навчальні та довідкові тексти в цифровому середовищі. - Заголовок і основний текст: їхня роль у розумінні повідомлення. - Ілюстрація як спосіб пояснення інформації.	- Перегляд коротких навчальних і довідкових текстів у цифровому середовищі (електронні підручники, довідкові сторінки, навчальні сайти) з метою виділення основної думки; - порівняння текстів з однаковою темою, але з різними заголовками; обговорення впливу заголовка на сприйняття інформації; - виконання вправ («Поясни за ілюстрацією», «Добери ілюстрацію до тексту» тощо);

	• оцінює зрозумілість і доцільність використання ілюстрацій у повідомленні [6 МОВ 6.1.1]; • застосовує набуті знання під час роботи з навчальними цифровими ресурсами [6 МОВ 6.2.1].		• практична робота зі створення короткого навчального повідомлення із заголовком та ілюстрацією.
4	<i>Учень/учениця:</i> • узагальнює поняття мовлення – інформація – медіатекст та встановлює зв'язки між ними [6 МОВ 6.2.1]; • аналізує повідомлення з урахуванням мети, адресата, джерела та контексту [6 МОВ 1.1.2]; • оцінює зрозумілість, достатність і доречність поданої інформації [6 МОВ 1.1.2]; • добирає мовні й немовні засоби відповідно до комунікативного завдання [6 МОВ 6.2.1]; • створює просте інформаційне або навчальне медіаповідомлення (текст + зображення/позначки) і коротко обґрунтовує зроблений вибір [6 МОВ 6.2.1].	ПОВТОРЕННЯ І СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ВИВЧЕНОГО 2 год • Мовлення – інформація – медіатекст: узагальнення понять і зв'язків між ними; аналіз прикладів з урахуванням наміру мовця, джерела та контексту повідомлення. • Створення простого інформаційного або навчального медіаповідомлення з урахуванням мети спілкування, адресата та умов подання інформації.	• Узагальнення понять у вигляді схеми/таблиці «мовлення – інформація – медіатекст»; • аналіз 3–5 прикладів повідомлень з визначенням мети, адресата, джерела та контексту; • виконання вправ на зіставлення повідомлень з однаковою темою, але різною метою й адресатом; • створення короткого інформаційного або навчального медіаповідомлення (текст + зображення/позначки); • взаємооцінювання та редагування за критеріями (зрозумілість, доречність, відповідність меті); • коротка презентація результату й підсумкове обговорення.

3. ПРИКІНЦЕВА ЧАСТИНА

Методичні підходи до реалізації програми

Реалізація методичних підходів здійснюється через поєднання теоретичних знань про мову та застосування їх у комунікативній і цифровій практиці. Пріоритет надається діяльнісному, особистісно-орієнтованому та дослідницькому підходам, що дозволяє адаптувати складні наукові поняття до вікових особливостей учнів.

Особливості навчального предмета, методи та технології навчання

Курс має міжгалузевий характер, що визначає специфіку викладання. Оскільки мова тут виступає об'єктом лінгвістичного аналізу і складником інформаційних процесів, то методичний інструментарій курсу дібрано таким чином, щоб спонукати учнів до самостійного конструювання знань через розв'язання прикладних лінгвістичних задач.

Зокрема, освітній процес реалізується через **такі групи методів**:

1. Проблемно-пошукові: створення ситуацій, де учні мають виявити причину помилки (наприклад, чому онлайн-перекладач некоректно відтворив зміст).

2. Метод лінгвістичного спостереження: аналіз структури повідомлень, пошук ключових слів, вивчення функціонування мовних одиниць у різних контекстах.

3. Метод моделювання: створення власних алгоритмів повідомлень для різних адресатів та ситуацій.

Поряд із методами навчання, особлива увага приділяється сучасним **освітнім технологіям**, що забезпечують практичну спрямованість курсу:

1. Ігрові технології: використання лінгвістичних квестів, вікторин та інтерактивних вправ на відкритих освітніх платформах та онлайн-сервісах.

2. Проектна технологія: створення авторських медіапродуктів (інфографік, цифрових словників, інструкцій).

3. Технологія «перевернутого навчання»: самостійне ознайомлення з теоретичним матеріалом за допомогою навчальних відео та цифрових ресурсів із подальшим практичним опрацюванням у класі.

4. Технологія розвитку критичного мислення: вправи на розрізнення фактів та суджень у медіатекстах, аналіз маніпулятивних заголовків та верифікація результатів роботи автоматичних систем.

Ресурси та обладнання

Для ефективного впровадження програми освітнє середовище має бути забезпечене сучасним мультимедійним обладнанням та персональними гаджетами з доступом до мережі Інтернет. Це дає змогу залучати до навчального процесу різноманітні цифрові ресурси, що інтегрують мовні знання в технологічний контекст.

Зокрема, для дослідження мовної системи доцільно використовувати сучасні цифрові словники та платформи, як-от «Словники України online», «Горох» (goroh.pp.ua), освітній проєкт «Мова – ДНК нації». Практична робота

з текстами та формування навичок редагування реалізуються через інструменти автоматичного перекладу й верифікації правопису (Google Translate, DeepL), а також аналітичний сервіс LanguageTool (у формі демонстрації або керованого вчителем пошуку), що дозволяє учням наочно побачити алгоритми автоматичної корекції тексту та функціонування мовних норм.

Розвиток мовленнєвої компетентності та медіаграмотності забезпечується залученням навчальних медіаресурсів: дитячих освітніх YouTube-каналів, тематичних подкастів та онлайн-бібліотек. Для створення власних медіапродуктів та інтерактивної взаємодії в класі використовуються спеціалізовані платформи для конструювання контенту, зокрема сервіси Canva (для створення інфографік) та Mentimeter (для проведення миттєвих опитувань).

Як додаткові лінгвістичні ресурси можна використати корпусний інструмент ГРАК (uacorporus.org) – для спостереження за функціонуванням слів у контекстах (використання окремих елементів під керівництвом учителя), інструмент візуалізації WordArt/WordCloud – для створення хмар ключових слів, кодувальні сервіси, зокрема генератор QR-кодів – для демонстрації мови як системи кодування інформації.

Крім того, інтегративний характер курсу передбачає можливість використання потенціалу STEM-лабораторій для проведення міжгалузевих досліджень на перетині лінгвістики та інформаційних технологій.

Система оцінювання результатів навчання

Оцінювання навчальних досягнень здійснюється відповідно до Рекомендацій МОН України для 5–6 класів НУШ і базується на поєднанні формувального та підсумкового оцінювання. Такий підхід дозволяє не лише констатувати рівень знань, а й відстежувати індивідуальний прогрес дитини, вчасно коригуючи методи навчання.

Поточне формувальне оцінювання спрямоване на розвиток рефлексії та мотивації. Воно реалізується через зворотний зв'язок учителя, самооцінювання та взаємооцінювання (зокрема за цифровими чек-листами).

Підсумкове оцінювання (тематичне, семестрове, річне) встановлює відповідність результатів навчання очікуваним показникам програми. Тематичний контроль проводиться у формі комбінованих робіт (тести, робота з текстами тощо), а семестровий бал виставляється за чотирма групами результатів: усна взаємодія, робота з текстом, письмове мовлення та дослідження мовної системи.

Процес оцінювання охоплює такі **форми діяльності**:

1. Усну та письмову: індивідуальні відповіді, участь у дискусіях, створення повідомлень для різних ситуацій;
2. Цифрову та практичну: комп'ютерне тестування, роботу з лінгвістичними тренажерами, експерименти з голосовим набором чи онлайн-перекладом та презентацію мініпроектів.

Об'єктами оцінювання є теоретичні знання про мову та практичні навички роботи з інформацією. Критерії фокусуються на здатності учня застосовувати лінгвістичні знання для розв'язання реальних завдань, зокрема критичного аналізу медіатекстів, доцільного використання цифрових інструментів та створення грамотних, логічних висловлювань.